

Glasilo Prekmurških Slo-
vencov. Cena na leto 12
K., na mesec 1 K. Urednik
i izdajatelj Klekl Jožef vp.
pleb. Črensovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vrnejo.
Oglasi (inserati) se sprej-
mejo. Cena za eden kva-
dratni centimer 1-10 fil.
za ednok, za večkrat
popiust.

Križ.

Starokrščanski pregovor veli: per cruce ad lucem to je pokriži pride svetlost. Križovo svetlino zdaj, svetlost čakamo. Ta svetlost se blišči toti samo ka za oblaki je. Gda te veter odžene, se nam prikaže i nas pozdravi sunce, svetlost pravice. Krščanstvo, njegova moč je ta svetlost. Kristuš je fundament, šteri se ne da razdrobiti, nego razdrobi se tisti, ki ga vničiti šče. Viheri pa, šteri oblake od sunca pravice odganjajo, so poskušnje, probe. Pošlje je Bog vsem narodam, ar so vsi njegovi i zaglednejo samo tisti to sunce i spoznajo njegovo dobroto, šteri so poskušnjo prestali. Viher v naravi (naturi) čisti zrak, v življenji narodov pa kaže pot krščanstvi, k pravici. Kje nej tih viherov, zaspi narod kak rastlina jesenska brez korna.

Na Madjarskom je strašen viher bio i na jezere ljudi, nedužnih državljanov najboljših je vnoco: Bjo je té viher boljševizem. A odednao je z ednim oblake, šteri so zakrivali moč i svetlobo sunca pravice, krščanstva. Kak je premagan obstoj države onemogočeci red boljševizma, je prevido vsaki, da drugje poti nej k vpostavitvi razrušene države, kak krščanstvo. Vse stranke so si zvolile té fundament, krščanske i liberalne, na njega zidale svoj narodni čüt i tak delajo skupno za preporod domovine katoličanci z evangeličanci. I če os'anejo na tom fundamenti, blažena bo ednok Madjarska.

V Jugoslaviji se je zdaj zdigno viher boljševizma. Železničarje so začnoli štrajkati, komunisti so je podpirali pri tom, delali nemire po celoj državi, da bi ljudstvo zbuntali i prišli na vlado. Pobiti so. Oblaki so se meknoli i prle krščanstvi sovražni liberalni listi spoznajo, da se proti skupnomi sovražniki vse stranke moro zjediniti. Edno moro še spoznati vse stranke, da podlaga, na štero stopiti moro, da premagajo boljševizem, je krščanstvo.

Per cruce ad lucem. Boljševizem potere tista srditost, i krutost, z šterov sovraži pravico krščanstva. Pretrpimo to njegovo kruto sovražstvo, to, ravno to potere njega, nam pa razjasni prlé z oblaki prevlečeno nebo krsčanske svetlobe, moči, pravice.

Prekmurški misijon.

Naše ljudstvo že desetletja hodi i se vozi v daljno, lepo Celje, k dobrim Očom misijonarem, Lazaristom, i si krepí tam po duhovnih vajah ali misijoni, svojo dušo. Sam Večni Bog zna, keliko duš se je to pot ščistilo svojih hüdobj i postalo pobožnih svetih, na največših hasek Cerkvi i državi.

Če gda, dnesden je jezero bolje potrebno, da se okrepíjo duše po sv. misijoni, kda vera vmira, ljubezen vgašuje, kda se proti revolucija, ka bo podrla vse, kaj so sto i stoletja zidala. Brez prenovljenja duš se svet ne more prenoviti, brez pobolšanja src se ne more poboljšati. Prenovljenje duše i pobolšanje srca pa zvün bože milošče ne mogoče doseči. A ta se v najobilnejšoj meri bi pravili curkoma leva na duše ravno po duhovnih vajah, kak nam svedoči zgodovina, življenje Matere cerkvi tak staroga kak novoga zakona.

A to prepotrebno sredstvo za prenovljenje sveta je za naš Prekmurce daleč. Vnogi za volo slaboga zdravja, drugi zavoljo siromaštva si ne moreje vtrgati predišeci sad sv. misijona. V Celje je predaleč hoditi i tüdi največim ne mogoče. Misijonarje se moro bliže spraviti. Kak da? Oni so siromaki, nemajo drugo kak obljubljeno siromaštvo. Z tem ne pridó sem. Pot njim moramo mi plačati. Za trüd, za delo sv. misijona Oni ne smejo i tüdi nikdar ne vze-mejo ednoga filera, a da so siromaki Kristušovi, potrebno preprosto potüvanje i prehrano njim moramo mi dati.

Za te potrebne stroške se nabira fundacija celo Prekmurje. Nabrati bi se pa mogla takša šuma, ka bi se z intereša té šume, štera bi vsikdar na mesti ostala, plačali potroši vsakoletnih duhovnih vaj v Prekmurji. Misijonarje bi prišli vsako let ednok v edno, drugo v drugo faro i držali misijon spozosed kak v Celji za vsaki stan, ednok še za deco šolsko, ednok pa za celo faro. Tak bi šestkrat vsako leto prišli v Prekmurje.

Vsaki mora previditi, ka se velika šuma mora nabrati, ka de nosila za potroše potrebne interese. Ne smemo tüdi pozabiti, ka romarsko hišo tüdi moramo meti po letaj za tiste ki do opravljali duhovne vaje.

Vse to nam glasno pravi, ka večletno pobiranje bo potrebno z obilnimi dari, dokeč se zaželeni cil dosegne. Penezi štere što prevüpa dati se zraven naj pošljejo na naslov: *Misijonska Hiša, Celje Sv. Jožef*. Ka ne de trbelo poštnine plačivati i pisati na koj ido penezi, so čeki štampani, šteri se brezplačno dobijo v Uredništvu Novin v Črensovcih. Vsaki, ki nameni dare v te namen nabirati i pošiljati, naj prosi ček; recepis od čeka i imena darovnikov pa naj pošlje nazaj na Uredništvo, ka se dari v Novinah ali M. Listi objavijo.

Nišče se ne sili, za té dare samo se prosi, i samo z dobrevolje dati dar se vzeme.

Kda se po letah nabere veliki znesek, pridejo sinovi sv. Vinčenca še za stalno prebivat v lepo Prekmurje i do tü zvršavali namen lepe fundacije: rešenje duš doma i ešče med pogani, razkolniki i krivoverniki, če ne bodo naša srca široka vrata mela. Vsaki dar v Celje k sv. Jožefi! Amerikanci, Vašim dobrim srcom ta prošnja tüdi ide, znamo, da jo bote razumeli.

Kaj je v Ljubljani določeno glede naših sol?

5.) Ka se tiče učitelstva, se nam vidi potrebno, da ga kak najprle plačamo, zakaj s tem si pridobimo zase učitelstvo, štero se boji za svoj obstanek.

Dokeč se po službeni dokumentaj ne da zagotoviti ka ide posameznim učitelom, se jim bođo mogli dati izdatni predujmi (elöleg) na plače.

Zato se bodo prevzetim učitelom nakazali do ureditve službenij prejmokov predujmi mesečnij 700 koron za samce, 800 koron za oženjene in 900 koron z oženjene z decov. (Zdaj že brezrazlike za vse 900 K.)

Pejnezi se pošljejo civilnomi komisarjati, šteri naj včasi sem naznani potrebno vsoto (šumo) oktober in november.

V namen končne vreditve službenij prejmokov pa naj pošljejo prevzeti učitel civilnomi komisarjati svoje listine svedočanstva in namestitvene dekrete), da bo leži ugotoviti njihovo službeno dobo in jih uvrstiti v primerni činovni razred.

6) Na vse učitele v Prekmurji je izdati poziv, da se v teki 14 dnov pisмено izjavijo, ali ščejo šče dale služiti pod novini razmerami v Prekmurji. Što ne ve slovenski, bi se lahko sprijal samo te, če se zaveže, da se navči kniževne slovenščine najdale v ednom leti.

(Nadalj.)

Dom i svet.

Jugoslavija. Vlada je povišala plačo železničarom posebno v pokojnim, vojake železničare pod orožje pozvala na orožne vaje. Šteri neso bogali se postarijo kak odkočniki prep vojaško sodišče. Vlada se pa ne štela tečas ž njimi pogajati, dokeč so vsi v delo ne stopili, štero so samo na hujskanje komunistov povrgli. Stavkajoči so napravili precj kvara po železnicah, kje so šinjje gorstrgali ali druge reči spokradnoli, spotri ali pa šteli z bombami pripravi vničiti. Krivce še ne vlovljene, vojaštvo zasleduje. V Subotici so se Madjari šteli z boljševiki vred upreti jugoslovanskoj oblasti, a zarota je odkrita, krivci pa zaprti. Vlada je pri mirovnoj konferenci protestirala proti hujskanji. V Ljubljani so komunisti strelili dva orožnika, kda so te prepovedali zbiranje ljudstva, na to v smrtnoj nevarnosti, da je oni ne pokončajo so strelili med vnožimo, 11 ljudi s strelom vmorili, več jih pa ranili. Boljševiki so tak srditi bili, da so žalili še duhovnika, prošta Kalana, ki so streljene spovedavali, edna ljuta baba jih je celo z botom po glavi vdarila, da jih krv polejala i so omedleli. Zdravnik jih je obrano. Divja ženska je kričala, kda so duhovnik v smrtnoj nevarnosti bodočim svetstva za vmirajoče delilili, v tom hipi: 14 let sem nej bila pri spovedi i v cerkvi pa tudi ne bom več šla. Kam je mogoča priti mila ženska natura, če se njej vzeme veral **Mirovna konferenca** je razpravljala palestinsko, amenisko, nemško i jadransko pitanje. V Palestini namenijo židovsko državo napraviti. Armenija bo samostojna i dobi mesto Erzerun, Anatolija, en del zdajšnjega türskoga bi tudi postala samostojna država pod ravnanjem türskoga princa, Nemčija pa mora, če nači nej, pod silo prekdati svoje orožje i samo 150 jezerno vojsko sme meti. Do konca maja bi se razorožitev do končala.

Glasi.

Deželna vlada za Slovenijo je prepovedala zavolo komunističnih nemisov točenje alkohola i zbiranje ljudstva. Dognalo se je naime, da so hujskači pijani kak dež naravnost z krčmo šli ljudstvo drastiti.

Austrovogrski drobiž 10 i 20 fil. vala v Jugoslaviji 10 i 20 parov to je 40 i 80 filerov.

Amerikanski Slovenci. V Chicagi izhajajoči dober krščanski list „Edinost“ nam sledeče novine naznanja. Izhaja tu neki slovenski mesečni list „Zvezda vogrskih Slovincov“, šteromi se naše krščanske Novine i njihov urednik ne vidijo Napada oba. Te listič vrejüjeta Horvath Lovrenc bivši sobočki kaplan i Krampač Jožef štampar z D. Bistrice. Naše zavedni, krščansko misleči možje so v obrambo vzeli naše krščanske Novine je sirijo med svojimi vojaki, temnomi lističi pa smrt napovedali ka več ne de sveto našim ljudem na krivo pot. — Ustanovila se je tu „zveza kat. Slovincov.“ prepotrebno društvo, štero vküpdri i v veri obdrži naše ljudi, ki se tak strašno pokvarjajo tam i prihajao bolje neverni z Amerike domo kak z boja. Vmro je v Chicagi Zver Jožef, prekmurec, 46 let star, i vmro je brez sv. spovedi. V treh mesecah je on šesti Prekmurec šteri je brez svestvo vmro. „Edinost“ se toži, ka nešteri naši ljudje jako grdo i zanemarjeno živejo tam, za imenivanoga Zvera so tudi mogli pobirati, ovak so ga ne mogli zakopati. „Edinost“ na račun jemlje Amerikanske slovenske socialnedemokrate, šteri so mnoge jezere pobrali vküp iz trüdiv siromašk'ih delavcov za odslobojenje bratov v Europi, računa od teh penez pa neso še dali.

Za župana v zagrebi je zvoljen komunist Trezno i pravično misleči slovenski liberalci obsodijo horvacke liberalce šteri so glasüvali za boljševika, naj samo krščanska stranka ne zmagá.

Konferenca püšpekov se je v Zagrebi nadaljavala. Poslala je pozdravni. brzojav regenti i sv. Oči, toga prosila naj za versko resnico razglasi Marijino v nebovzetje; določila, naj se naredi eden katekizmus i edna cerkvena molitvena knjiga za vse püšpekije, se k leti pozove spravišče cele Jugoslavije vküp, odbila je prošnjo posvetnih duhovnikov, ki si dozdajšne regule ščejo olejšati i razpravljala od kat. antonomije.

Travniki se delijo po občinah. Siromaki se tožijo, ka so zapostavljeni i ka tisti dobivajo travnike, ki svojih zadosta majo. Vsa tožbe seve neso opravičene, neštore pa so. Prosimo ravnateljstvo za agrarno reformo, naj pride siromakom na pomoč. Grüntrice naj se gledajo, te posvedočijo, kaj što ma i kaj njemi trebe.

Nagli (preki) sod ali štatarij je razglašen v Jugoslaviji proti boljševikom.

Novi püšpeki. Za djakovskoga škofa (püšpeka) je imenüvan Aksamovič Anton, za Križevskoga pa dr. Mjáradi.

Dari. Na afrikanski misijone: v kronah: Matajič Ana, Črnesovci, 8, Ciglar Marijanka, Sr. Bistrica 10, Tretjerednice, Brezovica, 7, Kozlar Matjaš Trnje, 2, Horvat Martin, Žizki, 2, Raj Jožef G. Bistrica 1, Hanc Štefan Črnesovci 5, pri kalendarah na Cigan Matjaša v Žizkih poslanih več dano 20, Salaj Ana, Verčej (na krüh sv. Antona) 10, Sabotin Treza, Črnesovci 4, Kolenko Ivan 10; na krst poganske dece z imenom Treza i Jožef darüvala 50 K. Zadravec Treza z Trnja; z imenom Anton Matjašec Anton z Nedelice 25 K., z imenom Ana pa Hozjan Ana z Nedelice 25 K, Vküp 179 K. Penezi odposlani apr. 12. Družbi sv. Petra kl. v Ljubljano.

Sv. Oča so za sirote bečke nabrali 36 milijonov kron. Kancler, dr. Renner priznava, ka so ga sv. Oča jako ljübeznivo sprejeli. Iz vüst ednoga socialnoga demokrata je to veselo čüti dobrim katoličancom.

Interesa bo nosilo 1% tistih 20%, šteri so nam pri šttemplanji odvzeti.

Židovski listi so bogati, krščanski siromaski, pišejo nemški püšpek dr. Löhmann, zato se tej od krščanikov moro podpirati. Zarazmite to krščeniki. Če de vam düša gift štela zagifta se.

Prezvanje. „Sv. Martin pri Vurbergi. Tahan Ivan, Marija, i ml. Ivan prezovemo javno noj pristop k Samostojnoj kmetijskoj stranki. Stov strankov, štera defa samo zgago, seja sovraštvo med naše ljudstvo i štera združuje okoli sebe narodne odpadnike i ljudi takše vrste, neščeno nikaj meti. V naših krajeh se vsaki zaveden clovek sramüje biti pri Samostojni. Objavljeno v Slov. Gospodari št. 16.

Zagrabečkoga župana, komunist Deliča je vlada nej potrdila, regent bo drugoga imenüvao ki državo podkapljejo, ne morejo v njej služiti.

Slovenec župan v Ameriki. V mestu Keinvatin Min. je za župana že drugoč zvoljen Matekovič Jürij, Slovenec.

Prekmurske prelje! Štere znate še presti, zglasite se pri župani, dajte se vküp spisati, zakaj bi davali svoj len v Češko doma se lejko sprede i sirote kaj zaslužijo. Goričanke oglašife se, za predenje.

Hromi vojaki so se hodili v Varaždin javit zavoljo podpore. Drugoč bi prosili sl. komisijo, naj pride v Lendavo, za vnoge sirote je pretežavne i draga bila ta pot.

Na prekmurski misijon so darüvale i včasi svoje dare tudi v Celje poslale občine: D. Bistrica 444 K., Sr. Bistrica 330 K., Hotiza 589 K., Žizki 520 K., Gomilci 1107 K. Po drugih občinah se pa še vrelo nabira. Slovenci, rešimo svoje düše, to je to prvo!